

6. Селівачов М. Лексикон української орнаментики (іконографія, номінація, стилістика, типологія). Київ: АНТ, 2005. 400 с.

7. Бровко І. Д., Корнієнко А. В. Витинанки різних країн світу. *Мистецтво та освіта*. 2020. № 1 (95). С. 46–51.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-317-3-36>

USE OF ETHNIC SYMBOLS IN STUDENT ART PROJECTS

ВИКОРИСТАННЯ ЕТНІЧНИХ СИМВОЛІВ У СТУДЕНТСЬКИХ МИСТЕЦЬКИХ ПРОЄКТАХ

Menderetska N. V.   **Мендеретька Н. В.**

<i>Master of Arts,</i>	<i>магістр,</i>
<i>Assistant at the Department of Fine</i>	<i>асистент кафедри образотворчого</i>
<i>and Decorative Arts and Artwork</i>	<i>і декоративно-прикладного</i>
<i>Restoration</i>	<i>мистецтва та реставрації творів</i>
<i>Kamianets-Podilskyi Ivan Ohienko</i>	<i>мистецтва</i>
<i>National University</i>	<i>Кам'янець-Подільський національний</i>
<i>Kamianets-Podilskyi,</i>	<i>університет імені Івана Огієнка</i>
<i>Khmelnyskyi region, Ukraine</i>	<i>Кам'янець-Подільський,</i>
	<i>Хмельницька область, Україна</i>

Відродження українських традицій та сучасне переосмислення й трактування етнічних мотивів, їх інтеграція у мистецький простір сьогодення – стали життєвою необхідністю під час повномасштабного вторгнення російських окупантів в Україну! Як ніколи митці відчули необхідність ототожнення своєї творчості як у цілому, так й окремих її видів, творів, проєктів з Батьківщиною, етносом, а отже й народним мистецтвом.

Цікавим є те, що загальні тенденції відображаються як у творчості професійних сучасних художників так і у творчості студентів – художників і педагогів. Майже всі арт-проєкти останніх часів прямо або опосередковано стосуються тематики «українського мистецтва» і «українського в мистецтві».

Українське народне декоративне мистецтво – важлива складова частина, всеохоплююче духовно-мистецьке явище національної культури, яке художньо-естетично формує матеріальне, предметно-просторове середовище створене людиною. Це мистецтво виготовлення, прикрашання численних виробів релігійного, побутового, релігійного призначення – для одягу, інтер'єрів житлових, громадських будівель, храмів, придорожніх, надмогильних хрестів і святкових подій, обрядів,

театральних вистав, фестивалів тощо. До нього належить численна різновидність виготовлених вручну виробів із природних м'яких (конопляних, лляних, вовняних ниток – тканин одягових, інтер'єрних: полотен, килимів, вибіюк; вишивок, мережив) і твердих (дерева, каменя, кістки, рогу, бурштину, глини, металу, лози, скла, бісеру; писанки, меблі, посуд, забавки тощо) матеріалів. Вони розкривають невичерпне багатство творчих сил народу, вершини його мистецького хисту в галузі пластичності, формотворення, орнаментальної, живописної, графічної культури [2, с. 8].

Педагогічна наука визнає велике виховне значення народного мистецтва, яке зацікавлює дітей, сприяє розвитку естетичних захоплень і суджень. Вивчення творів народного декоративного мистецтва пробуджує у дітей перші яскраві образні уявлення про Батьківщину й мистецтво, сприяє вихованню патріотичних почуттів, заохочує до світу прекрасного, творчості. Народне декоративне мистецтво сприяє формуванню образного мислення, ініціативи та самостійності, образотворчих здібностей [3, с. 5].

Так, образ ляльки-мотанки використовується у картинах (випускниця кафедри ОДПМ та РТМ 2016 року Іванна Нечипорук), в текстильному мистецтві, вишивці та виготовленні народних керамічних виробів. У цих видах мистецтва ляльки-мотанки можуть використовуватись як самостійний мотив або композиції з іншими символами та елементами [4].

Один із проектів, який відбувся за участі студентів нашої кафедри, та в якому присутній та пануючий образ ляльки-мотанки – це фотопроект, який став частиною великого крос-мистецького проекту «Сродні». Проект відбувся за участі мисткині-колекціонерки Наталі Свиридюк, яка надала вбрання, візажиста Варвари Акулової, яка перетворила дівчат-моделей за допомогою макіяжу на мотанок-захисниць. В ролі моделей були студенти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка кафедри образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та реставрації творів мистецтва. Фото в образі ляльки-мотанки було також успішно використано під час створення афіши до культурно-освітнього проекту кафедри ОДПМ та РТМ «Українцями ми народилися». Фотографами проекту були: Віктор Попіль і Роман Уваров – талановиті та самобутні фотохудожники.

24 серпня до Дня Незалежності України та до 300-річчя від дня народження Григорія Сковороди в Галереї мистецтв Кам'янець-Подільського державного історичного музею-заповідника відбулося відкриття колективної виставки творчого доробку учасників крос-мистецького проекту «Сродні».

В експозиції митці представили: художню фотографію, живопис, графіку, гравюри у техніці суха голка, мецо-тинто, офорти, вузлові ляльки, витинанки, вишивку соломкою та квілт, художню кераміку, традиційні дівочі вінки та колекцію автентичного текстилю [1].

Усі види народного декоративного мистецтва, його окремі підвиди, типи, типологічні групи є результатом і духовної, матеріальної і

практичної діяльності людей у містах та селах України. Вони виражають духовну сутність мистецтва, самопізнання, самоствердження, національну приналежність його творчих виробів, досвід формування і прикрашання життєвого середовища образним мисленням і художньо-практичною діяльністю у гармонійній єдності з природним оточенням та середовищем [2, с. 9]. Саме тому вони і слугують невичерпним джерелом для натхнення та творчої інтерпретації у студентських роботах та мистецьких проєктах 2022-2023 років.

Література:

1. Відкриття колективної виставки крос-мистецького проєкту «Сродні». URL: <https://meridian.kpnu.edu.ua/2022/08/25/vidkryttia-kolektyvnoi-vystavky-uchasnykiv-kros-mystetskooho-proiektu-srodni/>
2. Захарчук-Чугай Р.В. Українське народне декоративне мистецтво: навчальний посібник. К: Знання, 2012. 342 с.
3. Кириченко М.А. Український народний декоративний розпис. Навчальний посібник. К: Знання-Прес, 2006. 228 с.
4. Новини Хмельницький – Як українська лялька-мотанка допомагає ЗСУ та переселенцям URL: <https://suspilne.media/288011-ak-ukrainska-lalka-motanka-dopomagaе-zsu-ta-pereselencam/>
5. Пічкур М.О. Образотворча підготовка студентів мистецьких спеціальностей у закладах вищої освіти: монографія. Київ: Видавництво Ліра-К, 2022. 270 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-317-3-37>

KREMENETS AS A CENTER OF OF POLISH AVANT-GARDE ART IN THE 1930S 20TH CENTURY

КРЕМЕНЕЦЬ ЯК ОСЕРЕДОК ПОЛЬСЬКОГО АВАНГАРДНОГО МИСТЕЦТВА 30-Х РОКІВ ХХ СТОЛІТТЯ

Panfilova O. G. Панфілова О. Г.

*PhD in Arts, кандидат мистецтвознавства,
Associate Professor at the Department доцент кафедри образотворчого
of Fine Arts мистецтва*

*Lesya Ukrainka Volyn Волинський національний університет
National University імені Лесі Українки
Lutsk, Ukraine м. Луцьк, Україна*

Ще з XIX століття Кременець, що на Волині, поступово стає популярним місцем пленерів. Особливо знаковими для розвитку мистецтва краю стають 30-ті роки ХХ століття, коли сюди починають